Aalborg Universitet

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Ugelbølle

en blomstrende landsby!

Møller, Jørgen; Rasmussen, Henning

Publication date:
2013

Document Version
Tidlig version også kaldet pre-print

Link to publication from Aalborg University

Citation for published version (APA):
Møller, J., & Rasmussen, H. (2013). Ugelbølle: en blomstrende landsby!

General rights
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal -

Take down policy
If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from vbn.aau.dk on: April 24, 2024

Ugelbølle – en blomstrende landsby!

Af lektor Jørgen Møller, Ålborg Universitet og Henning Rasmussen, formand for Ugelbølle Landsbyråd.

Ugelbølle vil d. 24. august 2013 som den første landsby i Danmark blive tildelt blomst nr. 2 i det landsdækkende landsbyudviklingsprogram Blomstrende Landsbyer. Ugelbølle har siden kommunalreformen i 2007 haft en vækst i indbyggertallet på ca. 18 % til sammenligning har Aarhus by haft en vækst på ca. 12 %. Ikke alle landsbyer er i krise og i tilbagegang, som man ellers nok kan få et indtryk af i tv og aviser.

Ugelbølle ligger smukt og centralt placeret 24 km fra Aarhus i landdistriktskommunen Syddjurs. Landsbyen kan ikke bryste sig med stokroseidyl, landsbyromantik og et foreningsliv med dybe traditioner. Ugelbølle er en vækst- og højmobilitetslandsby med travle og pendlende børnefamilier, men også unge mennesker fulde af engagement og med et ønske om at gøre deres landsby til et rart sted at bo og leve.

Fra Tornerosesøvn til hektisk vækst.

Der har boet mennesker i Ugelbølle siden stenalderen. Gennem tiderne har der været forskellige erhverv i Ugelbølle bl.a.: store og små landbrug, frilandsgartnerier, æbleplantager, købmænd, stofbutik, fransk vask og strygning, telefoncentral, bager, tømrer, kreaturhandlere, mølle, der leverede brød, skrædder, øl bryggeri, karetmagere, rullestue, frisør, brødudsalg, smed, murere, slagter, blikkenslager samt mekanikker.

For over 20 år siden lukkede den sidste butik i Ugelbølle. Indbyggertallet var nedadgående og under 700. Skolen var gentagne gange lukningstruet ligesom det lokale forsamlingshus gennem flere år oplevede svære økonomiske tider. Men på trods af, at der ikke er nogen butikker, kulturhuse, sportsfaciliteter eller turister har Ugelbølle med succes gennemlevet den proces som mange landsbyer i Danmark står midt i med butiksdød, skolelukning, mangel på børnefamilier m.m. Den negative spiral er vendt, og der bor nu ca. 1.300 mennesker med en gennemsnitsalder på 42 år.

Men borgerne i Ugelbølle er også ildsjæle og meget engageret i at vække Ugelbølle fra at være en landsby i Tornerosesøvn til en landsby i vækst og har igangsat og gennemført flere større projekter og initiativer, der har vist nye veje til fornyelse og udvikling både fysisk, socialt og kulturelt. Bl.a. er der bygget en helt ny friskole i 2012, afholdt diverse fællesaktiviteter f.eks. Ugelbølledagen, Ugelbølleløbet, juletræstænding, Sankt Hans aften og UngeHuset for landsbyens teenagere samt etableret en park midt i landsbyen. Der er lavet en fælles mailliste til ca. 325 husstande ud af landsbyens 530 husstande, oprettet Facebook gruppen Ugelbølle med over 250 medlemmer. Der blev gennemført en internetbaseret husstandsundersøgelse i år 2012, der viste, at 99 % er

tilfredse med at bo i Ugelbølle, kun 1 % har ikke følt sig velkommen og under 4 % synes det er svært at få kontakt til andre borgere.

I sommeren 2012 blev Ugelbølle tildelt den første blomst i programmet Blomstrende Landsbyer. Primo 2013 blev Ugelbølle udnævnt til årets landsby i Syddjurs Kommune og står nu over for som den første landsby i Danmark at skulle modtage blomst nr. 2.

Det store spørgsmål er nu, hvordan omskaber man en vækstlandsby til en organisk udviklende landsby med attraktiv kultur. Der er flere politiske strategier omkring forsøg med at vende den negative udvikling på landet, men hvordan videreudvikler vi de landsbyer som er i vækst? – for dem er der faktisk en del af. Landsbyer, som er en aflastning og et alternativ til den store vækst og centralisering, der sker i storbyerne specielt København og Aarhus.

Ugelbølle som temalandsby.

Borgerne i Ugelbølle er moderne mennesker, globalt orienteret i så mange retninger, at det ikke er muligt for landsbyen at have så mange foreninger, at det kan rumme alle interesser. Foreningslivet bl.a. inden for sport, spejder og musik sker derfor i samarbejde med de omkringliggende landsbyer.

Ugelbølle har således taget hul på det begreb videnskaben kalder ”klyngelandsbyen”, der i samarbejde med omkringliggende landsbyer og via den digitale verden har de ting, som er nødvendig for at folk synes, det er attraktivt at bo på landet. Ugelbølle er en såkaldt ”temalandsby” med et skarpt, internt fælles fokus nemlig børn, og med en vision om at være en børnevenlig landsby. Landsbyens forældre mødes ofte uformelt på skolen og i børnehaven omkring deres fælles interesse: børnene.

Vi mener, at tema- og klyngelandsbyer er et af svarene på landsbyernes udfordringer. Den enkelte landsby skal have et fokus/projekt, som kan være samlingspunkt for landsbyen og så samarbejde mere med de omkringliggende byer for at have et attraktivt og alsidigt tilbud i nærområdet. Landsbyerne skal åbne mere op mod det omgivende samfund og i fælleskab skabe aktiviteter med kvalitet og mening, hvor borgerne er engageret og føler de er med til at gøre en forskel lokalt, i stedet for et kvantitativt udbud af fritidstilbud til de mange uden egentlig opbakning og fællesskab, som derfor ofte bliver for de få. Fra politisk hold og især fra kommunerne er det vigtigt, at man indser det og støtter byer på landet i dette arbejde.

En mulig ulempe ved temalandsbyer, som bør imødegås, kan være ensidigheden i den enkelte landsby.

Fra vækstlandsby til kultursamfund.

Hvordan kan Ugelbølle ændre sig fra at være en landsby i vækst til et levende kulturelt samfund, som orienterer sig både indad og udad mod det omgivende samfund?

Først og fremmest må man indse, at forandringer tager tid. Klyngebegrebet skal videreudvikles ligesom den virtuelle verden må inddrages, hvis landsbyen ønsker inspiration fra det globale samfund.

Det er vigtigt at få opbygget en vis social kapital - et inkluderende fællesskab, der rummer både tilflyttere, og dem der har boet i Ugelbølle i flere år. Så landsbyen kan stå sig over for et evt. pres udefra bl.a. storbyerne og nye kulturer. Her kan børnene og skolen blive et vigtigt omdrejnings- og udgangspunkt for en internationalisering via den virtuelle verden. Dermed gøres det ensidige indadvendte fokus til en fordel i forbindelse med en internationalisering og integrering af det lokale med det globale og multikulturelle samfund.

Landsbyens fremtid.

Er Ugelbølle så fremtidens landsby. Svaret er et rungende "Måske".

Følgende emner mener vi der bør arbejdes med inden vi kan svare klart ja. For at skabe gode muligheder for hjemmearbejdspladser og nye erhverv skal der være en kraftig og hurtig bredbåndforbindelse, således at udpendlingen kan reduceres, og folk kan arbejde i landsbyen, - også for at skabe mere liv i dagtimerne. Samtidig bør der også arbejdes med indførelsen af delebilordninger, intelligent samkørsel og andre ting, der kan reducere en af Ugelbølles svagheder i et langt mere miljø- og energibevist fremtidssamfund. Endvidere bør der arbejdes med forskellige muligheder, der vil gøre det nemmere at få friske, økologiske og klimavenlige lokalproducerede fødevarer på middagsbordet i de travle børnefamilier. Der udover skal der åbnes op for adgangen til naturen og de mange muligheder for forskellige former for oplevelser og motionsformer, der eksisterer i den omkringliggende natur.

Falder alle disse ting i hak, så bliver Ugebølle en blomstrende fremtidslandsby, som kan danne forbillede for mange andre landsbyer.